

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRAJN

Leto IV. Št. 36

Kranj, 6. septembra 1951

Cena din 5-

Z okrajne partijske konference Kranj-okolica

V četrtek je bila v sindikalni dvorani Gorenjske predilnice na Trati pri Škofji Loki okrajna partijska konferenca, ki so ji prisostvovali voljeni delegati iz osnovnih partijskih organizacij, kot gostje pa tov. Lidija Sentjurčeva, organizacijski sekretar CK KPS, tcv. Brovč Andrej, sekretar MK KPS Kranj, tov. Zen Jaka, sekretar OK KPS v Kamniku, zastopniki JA, množičnih organizacij in okrajnega LO.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je podal politično poročilo sekretar Okrajnega komiteja tov. Molek Jože. V uvodu se je zadržal na mednarodnih političnih razmerah, na kar je dalj časa govoril o velikih spremembah in revolucionarnih ukrepih v našem sedanjem političnem, gospodarskem in družbenem življenju. Pot Komunistične partije in naloge pravih komunistov so v tem, da se dosledno bore proti birokratskim tendencam in birokratskemu upravljanju v državnem in političnem aparatu, za uveljavljanje socialistične demokracije, želj in teženj, širokih ljudskih množic proti diktiranju, privilegiraju, samoposnosi ter sektaškim odklonom, ki čestokrat izvirajo iz nezrelosti ali samoljublja posameznikov. Podvrgel je ostri kritiki nezadostno skrb nekaterih osnovnih organizacij (posebno vaških) za dvig ideološke ravni članstva, in za delo partijev v množičnih organizacijah. — V 20 KDZ kranjskega okoliškega okraja obstaja doslej samo v 5 zadrugah partijska organizacija, kar pa je tudi vzrok, da naše KDZ še niso takšne kot bi morale biti. Skrbeti moramo za dvig razglednosti naših zadružnikov. Odpravljeni obvezni odkupi in sproščena trgovina dajejo kmečkim delovnim zadruham bolje pogoje življenga in ustvarjajo širše množnosti ustanavljanja novih kmečko-delovnih zadrug.

Tov. Molek je opozoril tudi na razdaljno delo reakcionarne duhovštine in propalih belogardistov, ki misijo, da je prišel čas zanje. To sovražno delovanje je občutiti posebno tam, kjer so partijci popustili v delu. Te grobe napake je treba z revolucionarnim posegom takoj odpraviti,

KRANJSKI ZELEZNICA SE PRIPRAVLA NA NOVO SEZONO V NAMIZNEM TENISU

Na novo namiznoteniško sezono so se Kranjčani temeljito pripravljali. S treningi niso prenehali vse poletje. Pričeli so tudi s treningi za plonirje in mladinke. Prvi uspehi so se že pokazali.

Ekipa plonirjev (igralcii od 13—15 let) je nastopila proti mladinski ekipi Krima, prvič doma v Kranju, potem pa v Ljubljani. Tesna poraza 4:5 in 3:6 pomenita zanje precejšen uspeh.

Pred dnevi so nastopili tudi proti mladinski ekipi Železničarja iz Ljubljane in izgubili s 3:6.

Tudi mladinke so prvič nastopile in tako dosegli uspeh. Prva ekipa je premagala Železničarja Ljubljana s 5:0, druga pa s 3:2.

Kranjčani pa pomagalo širiti namizni tenis tudi po drugih krajih Slovenije. V propagandni turniji je kombinirana ekipa nastopila v Guštanju (8:1), v Murski Soboti (8:2) in v Krškem (9:0).

okrepiti delo pri samoupravi krajevih ljudskih odborov, razgibati množične organizacije ter utrditi in ojačati osnovne partijske organizacije, posebno na vasi.

O organizacijskih problemih je poročal konferenci tov. Naglič Peter, organizacijski sekretar. Med drugim je govoril o delu OK KPS. Že zdaj se je znižalo število uslužencev v državni upravi, na komiteju, v množičnih organizacijah in delo gre bolje. Okrajni komite ima danes 128 osnovnih partijskih organizacij, 2 Mestna komiteja, en tovarniški komite in 9 krajevih komitejev, kar je močen napredek od lani. V članstvo je bilo v zadnjem letu sprejetih precej, prav tako pa je bilo mnogo izključenih. Razložil je tudi vzroke za to in dejal, da je to narekovala revolucionarnost Partije, ki ne trpi nergaštva in priganjaštva. Kritiziral je tudi slabe osnovne partijske organizacije in pohvalil dobre,

ki so samostojno reševali naloge na terenu. Tako so bili dobrni v Tržiču, Škofji Loki, Žireh, Križah in deloma v Cerkljah, Dupljah in Bitnem, a slabii v Selški in Poljanski dolini, kjer je reakcionarna duhovščina zaradi nebudnosti povečala delo. Dobre osnovne organizacije so tudi po podjetjih. Posebno je pohvalil tovarno kos in srpov v Tržiču, kjer pride na vsakega ptega delavca en član Partije. Pravilen porast članstva je tudi na Golniku, dobro vidijo mladino v Zalilogu, podjetju „Niko“ v Železničarjih in na mlekarški zadrugi v Cirčah. Končno je poudaril, da moramo posvečati več skrbi našim osnovnim partijskim organizacijam na vasi, dvig ideološke ravni članstva, utrditi in razširiti KDZ, dati več konkretne pomoči našim množičnim organizacijam in dvigniti lokalni tisk.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Obvezna oddaja lesa je letos pri nas precej slabša kakor lani

Kmetom iz kranjskega okoliškega okraja se še nikoli ni tako malo mudilo z obvezno oddajo lesa, kakor letos. Čeprav je že september tu in je torej le še 4 meseca časa za posek, spravilo in oddajo lesa, je realiziran letni plan peseka še 56.2%, spravilo in oddajo pa 52%, kar je približno za 15% slabše kakor zadnja tri leta ob tem času. Še bolj nas začudi, da mesečne plane sedaj slabše dosegajo, kakor prve mesece. Tako so na primer do 20. avgusta izpolnili mesečni plan peseka 64%, spravilo 63%, oddajo pa samo 33%.

Je vrsta izredno slabih odsekov. Najslabša je Besnica, kjer so v času od 1. januarja do 10. junija posekali le 11% planirane količine lesa in ga spravili 23% (tu je vratun les, posekan že prejšnje mesece). Malomaren odnos do obvezne oddaje lesa kažejo tudi v Koverju. Posekali so le 28% lesa po planu in 26% spravili in oddali. Še bolj obsejanja vredni so v Lučinah: posekali so 26% planiranega lesa, spravili 14%, oddali pa samo 13%.

V vzgled pa so kmetje s Sv. Ane in Sv. Katarine. Prvi so posekli doslej že 71% lesa po letnem planu, 61% so ga spravili in 1% manj že oddali. Pri Sv. Katarini pa so plan poseka izvršili 51%, letni plan spravila 66%, oddaje pa 59%. V predelih torej, ki so ed premetnih zvez najbolj oddaljeni in kjer so gozdni tereni zelo slabi kažejo razumevanje za dolžnost do države. Pohvaliti je treba tudi Češnjice v Selški dolini, kjer oddajajo kmetje les velikemu dočemu lesnemu obratu. Letni plan oddaje so izpolnili 57%.

Zakaj je na splošno oddaja lesa letos slabša, kakor druga leta? Med kmete moraš, pa si boš na jasnom. Tebi nič meni nič so začeli trditi, češ les je v prosti prodaji. Seveda je to le pobožna želja, ki jo je izrekel nekdo, ki bi rad z lesom dobro služil in so si je drugi z veseljem osvojili kot

resnico. „Pozabili“ so, da smejo kmetje prodajati les na prostem trgu šele takrat, ko izpolnijo svoje obveznosti do države.

Uslužbeni Poverjeništva za lesno proiz-

vodnjo OLO Kranj-okolica imajo, zaradi napačnega pojmovanja oddaje lesa med kmetje velike sitnosti. Ponekod jih kmetje med kontrolo celo nesramno obsipavajo z žaljivkami in ne le da nočejo oddati lesa za letošnje leto, celo zaostankov od lani ne poravnajo. Prav tem še posebej velja opomin, da jih veže pri oddaji lesa (pa naj bo to mehki ali trdi celulozni les, jamski les ali hledovina) prav tako zakon, kakor pri oddaji žit. Posledice, če obveznosti do države in skupnosti ne bodo izpolnili, naj sami sebi pripišejo.

Investicijska dela in druge gospodarske novosti

Pri kopanju dodatnega napajališča stražiškega vodovoda na Gorenji Savi so delavci naleteli na močan tok vode, ki bo po mnenju strokovnjakov zadostoval za redno preskrbo desnega brega Save v vodo. Dve črpalki s kapaciteto 2300 litrov vede na minuto nista mogli izčrpati vse vode, da bi delavci lahko nadaljevali z izkopom. Kvaliteta vode je v vseh ozirih boljša kot so pričakovali.

Drugo investicijsko delo v avgustu je bilo popravilo mostu pod tovarno mila; most po vojni še ni bil popravljen in zato vedno kamen spotike. Izbeljšali so tudi stanje visečega mostu, preobrabljene desnice na hodniku so zamenjali z novimi. V načrtu je še obnova mostu na Huje, pod tovarno Savo.

Del ceste od Savskega mostu do kolodvora bi bil lahko že zdavnaj tlakován. Stvar pa je zavleklo čakanje na odobritev, in to, da se je cena kockam zvišala. Kljub vsemu upamo, da bo cesta pred jesenskim deževjem gotova.

O preuređitvi klavnic je bilo že veliko govora. Upravniku so že v začetku leta zaupali, da v lastni režiji preuredi klav-

O novi uredbi o obveznem odkupu

Pred nedavним je na predlog Sveta za blagovni promet in predsednika Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo izdala zvezna vladna novo uredbo o obveznem odkupu kmetijskih pridelkov, ki se bodo odkupovali v gospodarskem letu 1952-53 oziroma v kolesarskem letu 1952. Po tej uredbi se bodo obvezno odkupovali le še naslednji pridelki: pšenica, rž, koruza, ječmen, riž, oljeno olje, mast oziroma pitani prašiči ter volna.

Po tej uredbi se ostali kmetijski pridelki ne morejo računati v obvezni odkup niti s posebnim predpisom v posameznih republikah od republiških vlad. Tako tudi v prihodnjem letu ne predvideva zvezna vladna obveznega odkupa mršavih prašičev, mleka, krompirja, fiziola, socivja in živilske krme. Ista uredba tudi predvideva, da republiška vlad dolobi rajone, v katerih se bodo odkupovali gotovi kmetijski pridelki in proizvodi. V te rajone bodo določeni le kraji, kjer obstajajo tržni viški pridelkov ali proizvodov, vendar pa velja uredba o obveznem odkupu za kolesarsko leto 1952 enako za vso državo. Poleg zasebnih gospodarstev bodo del svojih pridelkov obvezno oddajala tudi državna posestva, kmetijske delovne zadruge in ekonomije splošnih kmetijskih zadrug. Le ekonomije ustanov in podjetij so dolžne oddati vse viške, kakor tudi vso količino proizvedene volne.

Pridelovalci sami odločajo, kaj in koliko bodo posejali, dolžni pa so posejati in obdelati vso obdelovalno zemljo. Ljudski odbori jim morajo še pred jesensko setvijo izdati odločbe o zadolžitvah v zvezi z obveznim odkupom kmetijskih pridelkov in izdelkov razen oddaje volne, o katerih so dolžni izdati odločbe najkasneje do 1. aprila 1952.

Novest nove uredbe je v tem, da bodo žita in olivna olja odkupovali samo v tistih rajonih, kjer so tržni presežki teh pridelkov. V bistvu pa je novost nove uredbe samo v tem, da nam pove, kaj bo v prihodnjem letu še v obveznem odkupu in kako bo ta odkup izvajan, o čemer so kmetje prav gotovo že brali v dnevnem časopisu. Predvidene so le spremembe, da bodo kmetovalci sami odločali, koliko in kaj bodo sejali in kdaj morajo KLO izdati kmetovalcem odločbe. Nova uredba govorí tudi o tem, da proizvajalcji z viški pridelkov in izdelkov obvezne oddaje svobodno razpolagajo, kar bodo kmetje prav gotovo odravali. Proti krivično odmerjeni obvezni oddaji imajo kmetje tudi pravico pritožbe, ki jo morajo vložiti najkasneje 30 dni potem, ko so odločbo prejeli.

Seveda pa je nekatere „kmečke kroge“ (beri: špekulant) nova uredba o obveznem odkupu neprijetno preseñila in jim povdelala, da ne bo nič iz njihovih špekulantskih naklepov. Čeprav postopoma uvajamo sistem preste trgovine, ne moremo na noben način dopustiti prevelikega nihanjan in nezajamčene oskrbe industrijskih središč. Obvezni odkup bo dal državi dovolj sredstev za obvladovanje trga in za zmerne cene nujnim živiljenskim potrebščinam.

Obvezni odkup je torej tako dolgo nujen, dokler ne bo prosti trg dovolj nasičen in dokler cene ne bodo trdne in dokler ne bo dovolj žit ter sličnih živiljenskih potrebščin na zalogi v skladisih.

Začela je lovška sezona

Dogi sta zasedli srnjaka

nico. Material za preuređitev je pripravil, a še vedno čaka na načrt. Problem klavnice pa je tako pereč, da bi bilo treba z delom takoj začeti.

V delavnica „Rolete“, ki se je izselila po pekrta avtobusna čakalnica, kar bodo posebno delavci iz okoliških vasi z veseljem pozdravili.

V pogledu fizkulturnih naprav v Kranju moramo pohvaliti društvo za konjski šport „Borec“, ki je s pomočjo vojske zgradilo moderen hipodrom. Tudi nogometno društvo „Korotan“ bi začelo graditi lastno nogometno igrišče, ovira pa jih čakanje na prepis zemljišča. Tudi planinsko in smučarsko društvo ter streška zveza ne zaostajajo pri delu. Več iniciativnosti pa bi moral imeti člani Telovadnega društva in Ljudske tehnikе.

Nova pomoč gospodinjam

V Institutu za elektrovezze v Ljubljani so te dni izdelali model električnega stroja za pranje perila. Z njim se da v pol ure oprati za 4 člansko družino. Pri tem pa porabi stroj le za 0,50 din električnega toka.

Nagraditev najboljših delovnih kolektivov

Glavni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije in zveznih resorov je za izredne zasluge pri izpolnjevanju planskih nalog v prvem pollettu podelil prehodne zastave in nagrade najboljšim delovnim kolektivom. V Kranju in okolicu so bili za zasluge pri izpolnitvi polletnega plana pohvaljeni: TOVARNA ZA ELEKTRIČNO IN PRECIZNO MEHANIKO „ISKRA“ Kranj, TOVARNA LEPENKI TRŽIČ IN TOVARNA GUMIJASTIH IZDELKOV „SAVA“ Kranj.

Prehodne tekmovalne zastave in denarne nagrade je podelila vlada LRS naslednjim delovnim kolektivom: TEKSTILNI TOVARNI „TISKANINA“ Kranj, 400.000 dinarjev; TOVARNI GUMIJASTIH IZDELKOV „SAVA“ Kranj 115.000 dinarjev.

Kdaj bomo oskrbeli vso

Na Gorenjskem skoraj ni vasi, kjer ne bi imeli električne razsvetljave ne samo v stanovanjskih prostorih, temveč celo v hlevih. Med prvimi je Gorenjska tudi kar se tiče mehanizacije kmečkega gospodarstva, ne prvači pa glede oskrbe z zdravo pitno vodo. Več večjih krajev, med njimi tudi manjša industrijska središča, nimajo vodovodov. Poglejmo samo Trato. Po vojni se je razvila v industrijsko središče, a vse do sile je ostala vas brez vodovoda. Sicer imajo podjetja svoje talne vodnjake, ki za silo le podjetjem zadostujejo, a vas in bližnja okolica še vedno uporablja kapino iz primitivnih vodnjakov, ki higieniskim zahtevam večinoma ne odgovarjajo. Neljuba posledica slabega oskrbovanja z vodo so pogoste driske med tamkajšnjim prebivalstvom in tu pa tam tifusna obolenja, ki s pravočasnimi sanitarnimi ukrepi k sreči ne zadobe epidemičnega značaja.

Ker sestavljajo delavstvo v podjetjih na Trati v veliki večini prav domačini in okoliški prebivalci, so podjetja močno zainteresirana, da se zgradi vodovod, s čimer bi se nedvomno močno zmanjšalo število bolnih delavcev. Člani sanitarno inspekcije za Kranj-okolico, ki skrbijo, da vodnjake med Skofjo Loko in Trato zlasti v poletnem času redno klorirajo, so skilicali vodstva vseh podjetij na posvetovanje, kako bi Trato in ves predel, ki je brez vodnih naprav, oskrbeli z zdravo pitno vodo. Podjetja so pripravljena kriti vse stroške za vodovodno napeljavjo.

Stvar pa je obtičala — kakor marsikje druge (n. pr. v Kranju) — pri ceveh. Prvotno misel, da bi podaljšali vodovod iz Skofje Loke so opustili, ker je v bližini Sore zdrav studenec, ki bi lahko dajal vodo vasem med Skofjo Loko in Trato. Zahteva sanitarno inšpekcijske in prebivalstva, da se vodovod končno uredi, pa ni mogoče izpolniti, dokler ni mogoče nabaviti vodovodnih cevi.

Podobno je tudi v Žireh. Tam sicer imajo vodovod, a po ozkih ceveh ne priteka dovolj vode. Ne zadostuje je niti sami vasi, saj je na primer Tovarna športnih čevljev skoraj brez nje.

V sušnih mesecih pa je še hujša stiska. Vodovod dela samo nekaj ur na dan in ob teh urah se zbere v Žireh vaščani iz več kilometrov oddaljenih vasi, da se oskrbijo za en dan, s pitno vodo. Zaradi pomanjkanja zdrave vode je prišlo lani do epidemije tifusa, kar je Žirovecem še povzelo skrb za skorajnjo zgraditev vodovodnih napeljav. Oskrbeli so se s podrobnnimi načrti za gradnjo, zataknili pa se je pri 3000 m vodovodnih cevi.

Dom za onemogle v bližini Potoč pri Predvoru in Potoče trpijo za isto „boleznijo“. Ljudje bi radi s prostovoljnimi de-

Tržič bodo preuredili

Ce danes tuje ogleduje Tržič, ga nedvomno marsikaj pritegne in navduši. Mesto je v resnici začimivo. Ker pa zavzema industrija čedalje večji obseg, bo treba podobo Tržiča precej spremeniti. Že več kakor dva meseca izdeluje skupina geodetov potrebne načrte za preuredivitev mesta. Seveda bodo pri preuredivitvi velike teževe, kajti precej podjetij nima prave možnosti razširiti, ker je njihova okolica takoreč popolnoma zasedena. Regulacijski načrt bo moral upoštevati tudi veliko stanovanjsko stisko, ki je zaradi porasta prebivalstva zmeraj bolj občutna.

Razvoj kulture nujno terja večjega in udobnejšega prostora v te namene, kajti kulturni dom, služi sedaj vsem prireditvam od kino predstav pa do zborov volivev, nikakor ne odgovarja potrebam Tržiča. Posebej je treba omeniti vprašanje osnovne šole in gimnazije. Obe sta

Dokler obdržijo kolektivi prehodno tekmovalno zastavo nosijo časen naslov: „NAJBOLJŠI DELOVNI KOLEKTIV LRS“.

Glavni odbor Zveze sindikatov Slovenije in resorni ministri so podelili prehodne zastave in denarne nagrade naslednjim: LESNO INDUSTRIJSKEMU PODJETJU Kranj 130.000 din; TOVARNI ČEVLJEV Kranj 12.000 din; KAMNOLOMU KOKRA 20.000 din; GRADBENEMU PODJETU „PROJEKT“ Kranj 85.000 din.

Dokler obdrži kolektiv prehodno tekmovalno zastavo Glavnega odbora ZSS in resornega ministra nosi naslov: ZASLUZNI DELOVNI KOLEKTIV LRS“.

Pohvalne diplome Glavnega odbora ZSS prejmeta naslednja delovna kolektiva: TOVARNA KOS IN SRPOV TRŽIČ in TOVARNA ČEVLJEV ZIRI.

Gorenjsko

z zdravo pitno vodo?

lom napeljali vodovod v Dom in vas, le cevi in črpalko naj bi jim preskrbeli. Zamančakajo in se izpostavljajo, zlasti onesmogli, nevarnosti okužbe z nezdravo tekočo vodo v bližini Doma, kamor se steka vsa umazanija iz bližnje vasi.

Skrbi za zdravje posvečamo nedvomno več pažnje kakor pred vojno. Cepljena, predavanja o nalezljivih boleznih itd., itd. pa bodo ostala več ali manj brez pravega haska, če prebivalstvo ne bo imelo zdrave pitne vode.

Nabava cevi je vezana na devize, zato so perspektive, da jih dobimo kmalu dovolj majhne. May ne bi lahko oskrbeli vseh teh krajev z lesenimi cevmi, ki držijo tudi do 20 let? V tem času pa bomo morda že doma izdelovali dovolj cementnih cevi, ali pa bodo za njih nabavo iz inozemstva boljši pogoji.

T.čaško vprašanje, ki ga prav zdaj tako pogrevajo v italijanskem tisku, ni tako važno, da bi ga postavili pred japonskim vprašanjem. Italijani ga sicer napihajo, kajor da bi se vse svet vrtil okoli Trsta. Res se sedaj mnogo razpravlja o Trstu tudi izven meja obeh neposredno zainteresiranih držav — Jugoslavije in Italije — vendar brez tiste nervoze, ki jo v Italiji kažejo. V svetovnem merilu pač tržaško vprašanje ne pomeni mnogo, sedanji trenutek, ko se vse bolj jasno očitujejo konture sovjetske napadne politike, pa ni niti najmanj na mestu, da bi svet izgubljal čas za poboljšanje želje italijanskega iredente.

Konferenca v San Francisku, kjer se bo te dni odločila usoda Japonske, absorbira v zadnjem času glavno pozornost pa tudi vse moči in kanale diplomatske aktivnosti. Če bi sodili po pripravah, potem bi lahko zaključili, da so Američani že vse na tihem pripravili, da bi bilo na konferenci čim manj govorjenja. Prav iz tega, da bo konferenca omejena le na nekaj dni pa izvira bojanjen, da pogodbja, ki bo sklenjena v San Francisku, ne bo rešila številnih vprašanj. Biščeno je predvsem, da na konferenci ne sodelujejo ne Indija ne Kitajska. Neki angleški list je nedavno zapisal, da pripravljata nemara Indija in Kitajska skupno fronto. Proti komu? Proti Moskvi, če bi ta ščasoma postala preveč predzrna. Ta predpostavka ni brez vsake osnove. Indija in pa Kitajska sta namreč že v več vprašanjih pokazali, da zastopata identično stališče.

Konferenca, ki se je začela v torek, bo brez dvoma pod vplivom Kesonga, kjer so vsa pogajanja obtičala na mrtvi točki. Brez tega orožja bi bil Sovjeti nedvomno v težjem položaju, saj bi imeli v rokah eno karto manj za svoje intrige. Zato lahko rečemo, da se med pogajanji v San Francisku v Kesongu ne bo zgodilo nič novega. Ali je ta zavlečevalna taktika všeč Kitajcem ali ne, je še veliko vprašanje. Kaj je dosegla Kitajska s svojo avanturo na Koreji? Izčrpala je svoje finance, oslabila

V zadnjih dneh po svetu

svoj vojni potencial in odložila svojo obnovno na „boljše“ čase. To je bilanca politike, ki jo diktirajo v Moskvi odnosno, ki je po godu Moskvi, saj o diktatu po vseh znakih le ne moremo govoriti. Gledate odvisnosti odnosno neodvisnosti od Moskve so namreč mnenja zelo deljena.

Tudi v Teheranu stoji vse na miru. Poskuši ameriškega ambasadorja Gradyja, da bi se pogajanja premaknila z mrtve točke niso rodili nobenih uspehov. Britanci pričakujejo, da bo prišla inicijativa z iranske strani, Iranci pa pravijo, da je zdaj na vrsti angleška vlada.

Pomoč, ki so jo zapadne države obljubile koncem prejšnjega tedna naši državi, tudi ni ostala brez odmeva v svetovnem tisku. Na splošno se tolmači kot dokaz volje in pripravljenosti Zapada, da pomaga naši državi, ki se že več let nahaja pod težkim pritiskom sovjetskega aparata.

Koncem januarja letošnjega leta je bila na gimnaziji v Tržiču ustanovljena pionirska folklorna skupina „Nove pisane“. Pri tedenskih vajah se je pod vodstvom Franca Uršiča izvezbalo 12 parov, da so lahko nastopili že za praznik 27. aprila. Nastopili pa so tudi že v partizanski vasi Gojdzu in na Golniku.

Odstranimo smrad, preden se v njem ne osmradiamo

Kranju lahko povsod zavidajo zaradi njegove lege. Tudi starinske hiše, na katerih še niso povsem izbrisani sledovi srednjega veka, imajo, če jih od daleč gledaš, svoje čare. Vendar — pol ure hoje po mestu, pa ti že simpatije skopnijo. Razočaran se sprašuješ, če je to res glavno središče Gorenjske, ki slovi po svoji snagi in redu.

Dokler hodiš po glavnih ulicah, še nekako gre, čeprav razrite hodnike ob cestičih pokrivajo različni olupki, škatle za cigarete, papirji itd. vsaj zjutraj je tu čisto in pometeno. Pa pojrite v stranske ulice. V Jahačevem prelazu se vam lahko zgodi, da nepričakovano dobite „prho“ pod noge v obliki umazane vode. Pa to ni samo tu, tudi drugje imajo še v modi zlivanje vode čez prag. V stranskih ulicah z bolj civiliziranimi prebivalci sicer česa podobnega ne doživiš, a vendar tudi teh ulic ne moreš biti vesel. Nihče jih ne snaži. Kdor potrebuje hlevski gnoj za svoj vrt, jih od časa do časa celiči vsaj ene vrste nesnage. Vsa druga pa ostane največkrat tako dolgo tam, dokler pod vplivom zraka, sonca in padavin ne spremeni svojega kemičnega sestava. K sreči si tuji, ki pridejo za kratek čas v Kranj, ne utegnejo ogledati še drugih „zanimivosti“. Za Kokro smo imeli pred 20 leti krasen drevored, ki je sedaj spremenjen v smetišče. Sicer daje to kaj slabo legitimacijo meščanom, a njihovo, čeprav ponosrečno samoiniciativnost, lahko

NOVO OLEPŠEVALNO TURISTIČNO DRUŠTVO V KRAJU

Turistično olepševalno društvo smo v Kranju imeli že kmalu po osvoboditvi. Sestavljali so ga zastopniki množičnih organizacij in funkcionarji, ki pa so bili prezaposleni v raznih društvih. To je bil tudi eden izmed vzrokov, da je društvo prenehalo z delom.

V letošnjem letu pa je bilo to vprašanje nanovo začeto. Treba je bilo zainteresirati ljudi za sodelovanje pri urejevanju turističnih naprav in krajev. S tem bi turistično društvo lahko opozarjalo na lepote in kulturne spomenike, ki jih v naših krajih ni malo.

Glede na te naloge je bil sklican informativni sestanek, ki pa se ga zastopniki pretesni in že po legi ne moreta zagotoviti večjega sproščenega dela. Fizkulturno igrišče na sedanjem mestu in v sedanjih oblikah tržiščkim potrebam ne odgovarja.

Vsi taki in podobni problemi naj dajo geodetom in inženirjem resno misli, kako sestaviti regulacijski načrt, po katerem bo vsaj za nekaj desetletij Tržič tako urejen, kakor zahteva njegovo gospodarsko in kulturno življenje.

nekako opravičimo, ker Kranj sploh nima določenega mesta za odlaganje smeti. Očem prikriti prostori za Kokro so kakor nalašč za to, pa tudi za leglo bolezni in podgan! Težje je razumeti tiste Kranjčane, ki so seveda brez dovoljenja izbrali za smetišče vogal Prešernovega gaja. Kaže pa, da se je končno nekdo našel, ki je uvidel, da tako vendar ne gre. Pred nedavnim je začelo smetišče „kopneti“.

Krona vsega pa je naše javno stranišče. Ce greš mimo Sindikalnega doma, ga kaj lahko zaznaš — najprej za nosom pa si tam. Mislim, da bi se še tisti, ki zliva vodo na ulico, zgražal nad gnušobo v tej javni zgradbi. Ze pred prihodom tja so kupi človeškega blata, celo etknjene miši najdeš poleg 20.000 prebivalcem in vsem tujcem, ki pridejo v Kranj so namenili samo dvoje stranišč. Tudi če bi bila oba uporabna, bi to ne bi bilo dovolj. Pred vojno je imel Kranj več kot polovico manj prebivalcev in 33 gostiln. Takrat je javno stranišče za silo zadostovalo, saj so bile vrste naprave po vseh gostilnah takoreč javne. Po vojni je precej manj gostiln in ljudi precej več. Ali je potem kaj čudnega če — nekoliko pretiravam — naletiš skoraj za vsakim ogrom na človeške odpadke? Vrnimo se k edinemu javnemu stranišču. Za sedaj ni uporabno niti moško, niti žensko. „Snažilká“ — žena okoli 70 let, ki ima v tem poslopju svojo sobico,

uporablja ženskam napenjeno stranišče zase. Neuporabno pa je tudi moško, v katerev ni kotička, da ne bi do gležnjev zagazil v umazanijo. Tako se potrebni, slabši vzgojeni poslužujejo zvečer — „naravnega stranišča“ — poti, podnevi pa se zatekajo v poslopje okraj. odbora, kjer so se že nekako v to vdali. Starka tarna, da mora vsako jutro čistiti okoli svojega stanovanja, vendar da bi javila MLO, da stranišče ni uporabno, nak, to se ne zgodi. Prav tako pa se iz MLO nihče ne pozani, da stranišče ni uporabno, nak, to se ne zgodi. Higienike prilike v Kranju so sploh skrajno nezadovoljive. Kure in prašiči po stanovanjskih prostorih, oziroma v stanovanjskih pritiklinah, primitivni stranišči brez izpiranja ali vsaj českodovana moderna stranišča pri javnih lokalih, prodajanje sadja na tleh ob zapršenih cestah, ki ga kupci neumitega izvajajo... naštevanja ne bi bilo takoj kmalu konec, če bi hoteli navesti vse, v čemer se kažejo pomajkljivosti Kranja glede higiene.

Delno je kriva temu pomanjkljiva vzgoja prebivalstva, delno pa tudi oblastni organi, ki ne skrbijo dovolj za poživitev sanitarnih zaščite. Sanitarna inšpekcija za Kranj in okolico trdi, da vse te pomanjkljivosti javlja MLO in zahteva v nekaterih slučajih tudi kaznen, a vendar ostaja vse pri starem. Rdeči križ in okrajni Svet za ljudsko zdravstvo prirejata predavanja o zatiranju nalezljivih bolezni in si na vse mogoče načine prizadevata, da bi v Kranju higienike prilike izboljšali. A stvar se zelo počasi izboljšuje prav zato, ker ni s strani oblasti in množičnih organizacij dovolj podprtih, v prebivalcih pa kaj malo zanimanja za to. Na 3 predavanja o zatiranju nalezljivih bolezni, ki jih je organiziral Rdeči križ pred nedavnim je prišlo le po 12 do 40 ljudi in večina teh še iz zdravstvene službe.

Težko je razumeti tako malomarnost in brezbržnost za snago in higieno v Kranju, kulturnem in gospodarskem središču Gorenjske, medtem ko se po gorenjskih vasih in drugih mestih trudijo, da bi v tem pogledu stanje izboljšali. Skofja Loka in Tržič sta Kranju lahko v zgled. V zgled so tudi gorenjske vasi, saj je tam neprimerno večje zanimanje in za zdravstvena predavanja i za zdravstvene ustanove. Dokaz: v Naklem je prišlo k predavanju o zatiranju nalezljivih bolezni 200–300 ljudi, torej desetkrat več kakor v Kranju.

Se bi lahko govorili, in sicer o otroškem igrišču v Kranju, o gostilnah z vrtnimi prostori brez miz in klopi, a za sedaj naj bo dovolj. Ze z odpravo naštetih pomanjkljivosti bo dovolj dela.

V mladinskem vzbujališču v Smledniku

Lepo poletno jutro je bilo, ko sem stopala med dišečimi ajdovimi polji proti nekdanjemu kraljestvu baronov Lazarini, današnjem deškem vzbujališču v Smledniku. Dežurni je ravno zvonil k zajtrku. Vlk na dvorišču je ponehal, otroci so umirjeni odšli k jedi.

Upravnik zavoda tov. Inkret, ki vodi obenem ekonomijo; k zavodu spada tudi 46 ha obdelovalne zemlje in v šoli ga je težko najti. V pisarno pride le toliko, da podpiše pošto, ves ostali čas pa prebije med otroci in delavci.

"Ravno prav", je dejal, ko sva se našla "vsak dan po zajtrku razporedim moje zlate poblike (tako jih on vedno imenuje) na delo. Vedno hočejo biti zaposleni, posebno sedaj v počitnicah, ko nimajo skrbi za šolo." Res so že čakali v jedilnici na razporeditev. Vsak je dobil delo, do katerega ima največje veselje. Mlaši pionirki iz prvega razreda skrbijo za pota in dvorišče, v drugem razredu so večinoma sami vrtnarčki, v tretjem živinorejci, v četrtem pa poljedelci in gozdarji. Seveda so za vsako delo dnevno poimensko zadolženi.

Ko sva si ogledala še prostore, spalnice, rezrede in drugo, sva naletela na pridne delavce. Soboslikarjem, ki belijo rezrede in poslopje, je pomagal med drugim četrtosolec Kliš Franc, doma iz Gornje Radgona. V zavodu je že dve leti dovršil je štiri osnovne šole, sedaj pa pojde v gimnazijo. Zanimalo me je, kako se počuti v zavodu, kaj dela in podobno. Prvi odgovor je bil zelo resen: "Nikdar še nisem mislil na beg. Veliko veselje imam do lutkovnega gledališča. Ob Novoletni jelki smo imeli prvo predstavo. Vodim pa tudi risarski krožek, ki je ob zaključku šolskega leta priredil razstavo." Franci pa ni samo navdušen igralec in izdelovalec lutk ter risar. Da bi ga slišali, kako zapove! Kar šest pesmi je zapele na prireditvi v nedeljo. Prav ima, ko pravi, da se bo odločil za enega teh poklicev. Je pa tudi "golman" domskega moštva, ki je igralo z mladinci Smlednika, pionirji iz Ljubljane in iz Novega trga ter vedno odneslo zmago.

Mladi krovci so pomagali pokrivati streho, tov. profesor pa je vodil skupino, ki je odstranjevala opeko, urejevala steze in stričila mejo. Če naju bi ne opozoril ropot, bi s tov. upravnikom kmalu zašla pod kolesa "konjičkov". Ki so pripeljali kromo za živino. "Kaj pa vi počnete?" je vprašal skupino, ki je sedela v krogu okrog kupa. "Čebuliček prebiramo", se oglasijo mlađi vrtnarji. Najbolj pridni so bili že od šestih zjutraj na polju, nekaj pa jih je pomagalo zidariem. Tudi k živini sva stopila. Zlata, Roglia, Rjavka in druge so zadovoljno gledale, saj jih je živinorejee tudi lepo očistili in jim posnažil hlev. Pionir Vidic, ki je nadarjen risar, je stene hleva okrasil z

barvnimi slikami. Za orodje in stroje skrbijo strojniki. Gozdarji pod vodstvom učitelja pa so odšli v gozd po mah. Med potjo in v gozd vidijo vedno kaj zanimivega.

Med cvetličnimi gredami sva prišla na drugi konec parka. Le kaj tu kopljejo, sem si mislila. Vprašam, pa mi majhen fantič zgovorno pove: "Novo gledališče bomo uredili. Splenirali smo že in pritrdirili žico za zaveso. Čakamo samo še tesarje, da nam postavijo oder." Bil je Tinko, ravnatelj gledališča in glavni režiser. Ta veseljaček iz Jezerskega je bil vsa štiri leta, odkar je v zavodu, nedovzetem za vsako resno besedo. Na vprašanja učiteljev se je smejal v obraz. Kakšen pa je danes? Z ustanovitvijo lutkovnega gledališča je resno poprijet za delo in do takrat nikoli ugnani Tinko sodeluje zdaj pri vseh prireditvah.

Radovedna sem bila ali so otroci ves dan tako zaposleni. Kaj še! Saj jim je tudi to delo samo v razvedrilo, nikoli nočeno držati križem rok. Lepe popoldneve pa izkoristijo za kipanje, kjer jim ob igri hitro mine čas.

Tako je en dan počitnic podoben drugemu. Vseh 112 gojencev z vzgojitelji, upravo in delavci hiti in znaša kot mravlje na m-avlišču. Tov. Inkret je zmeraj zaposlen, če hoče, da je vse v redu. Kličajo ga zdaj sem, zdaj tja. Tudi pedagoški voditelji, ki morajo delati z vsakim posamezno, vložijo v delo dosti truda, ker hočejo gojence mlađinskega zavoda v Smledniku vzgojiti v prave socialistične državljanke.

DOGODKI DOMA

Prvo leto po osvoboditvi smo popravili 4350 km med vojno poškodovanih prog, zgradili 60% vseh železniških mostov, v petih nadaljnjih letih pa smo zgradili že 750 km novih prog. A še in še snujejo naši gospodarstveniki načrte in trasirajo nove železniške proge, čeprav zahtevajo gradnje mnogih denarja in mnogo naporov.

V naši državi je bilo do sedaj odprtih nad 40 prodajal, ki razdeljujejo potrošnikom izdelke tovarne Jugovinil v Splitu. Do konca septembra bo odprtih še okoli 30 trgovin za široko potrošnjo. Po nabavi novih strojev, za katere so pogodbe že sklenjene, bo proizvodnja povečana za 100 odstotkov, povečan pa bo tudi assortiment izdelkov.

Tiskarna „Ljudske Pravice“ v Ljubljani je letos že tretjič dobila prchodno zastavo zvezne vlade kot najboljše grafično podjetje v državi. V prvem pollettu 1951. je podjetje ne le pred rokom izvršilo proizvodni plan, ampak se je izkazalo tudi s svojimi izredno kakovostnimi izdelki.

Okrug 100 jugoslovanskih izseljencev, po večini rudarjev iz Francije, je prišlo na dopust v Jugoslavijo. Vsi izseljeni so člani kulturnega društva "Slavček". S skupino

Sorlijeva mama je proslavila 70-letnico

Predenj nedeljo je Sorlijeva mama obhajala svoj 70. rojstni dan. Zivahnih, še zmeraj jedri in krepki ženici ne bi nihče prisodil, da je sneha že sedmi križ z ramen. Dobro skriva svoja leta, čeprav ji življenje ni bilo nič kaj rožnato. Z dvanaestimi leti je dobila Ivana Sorlijeva mačeho in že s 17 leti se je morala proti svoji želji lociti od velike kmetije v Martinj vrhu v Selški dolini. Omčili so jo z vdomcem s šestimi otroki. Pastorkom so se pridružili še Ivanini otroci. Enajst jih je rodila. Skrb za tako številno družino prav gotovo ni bila lahka in vendar je Sorlijeva spravila vse otroke k dobremu križu. Za 70. letnico so ji prinesli rož in ji čestitali med drugimi pravnik, inženir-architekt, tehnik, profesorica, dve učiteljice, obrtniki — vse njeni otroci. Čeprav sama nepismena, je omogočila otrokom šolanje, če so le veselje pokazali.

Napredna žena je že 1941. leta začela delati za Osvečenilno fronto. Njen dom — milin na Mali Rupi je bil zavetišče partizanov vse dotlej, dokler ga niso fašisti 1944. požgali, njo pa zaprli. V bavarskih zaporih, obsojena na 10 let težke ječe, je nato dočakala osvoboditev. Izčrpana od stradanja in z močno oslabljenim vidom se je vrnila domov, polna volje do dela. Na ruševinah starega — je zrastel v enem letu nov dom. Sorlijeva mama sicer ne dela več na domačiji, preselila se je k hčerkki v Kranj, vendar si ne da miru, ki bi si ga s 70. leti zaslužila. Gospodinji hčerkini družini in

še zmeraj zahaja na Malo Rupo, da pomaga sinovcem pri delu.

Materi, ki je vzbujala svoje otroke vse skozi v naprednem duhu in nam dala dobre socialistične borce, čestitamo tudi mi in si želimo, da bi ji lahko čez 10 let spet segli v roke.

Beseda zahrbtnim piscem

Stanovanjsko vprašanje po naših industrijskih središčih še zdaleč ni kaj prida, ker se delajo razne nepravilnosti, ki ovirajo pravilno razdeljevanje stanovanjskega prostora. Nam je to znano in po svojih močnih skušamo tudi v tisku pomagati k izboljšanju stanja. Tako smo se med drugim v začetku preteklega meseca v članku "Kako rešujejo stanovanjsko vprašanje v Škofji Loki" — v dobrini veri, da je pisec članka, ki se je podpisal, res odkrito in poseten razgalil nepravilnosti, ki se delajo v stanovanjskih stvareh v Šk. Loki — objavili članek v celoti. Seveda smo s tem, kakor smo se pozneje prepričali, naleteli na zahrbtnega pisca, ki je pod dozdevnim polnim imenom navedel v članku imena oseb, ki so vse prej kakor reakcionarni elementi.

Hafnar Cilka je zaslužna iz časa NOB, kjer je tudi mnogo žrtvovala, prav tako pa tudi Stare Marija, ki je partizanska vdova. Vse obsežne je zato vreden člankar, ki si je izposodil njih imena, da jih kleveta; s tem ni bilo zadoščeno nobeni pravici. Da je to res, je dokazal tudi s tem, ker se je podpisal z izmišljenim imenom in hotel kriti svoje temne namene pod plašč dozdevne resnice. Avšetu Božu in njim enakim povemo enkrat za vselej, da naj se ogibajo našega tiska, ki mu je resnica ljuba nad vse.

ZELEZNICAR (Lj.) : KOROTAN 0 : 1 (0:1)

Tekma v Ljubljani je prinesla Korotanu zaslzeno zmago. Kranjčani so se predstavili kot zelo dožrtvovalni in borbeni.

Modrosti

Stolpe merimo po njih senci, veličino človeka po zavistnikih.

Ne samo meč, tudi pero ubije človeka.

Najbolj zaprta so tista vrata, ki jih lahko odprta pustiš.

Le oni, ki lahko služi ljudem, je vreden, da jim tudi zapoveduje.

Kar radi storimo, nam ni težko storiti.

Optimist ima to napako, da ima sebe za boljšega kakor je.

Volk ne bo spremenil svoje narave, dokler bodo ovce na svetu.

Tudi najpreprostejše in najbolj znane življenske resnice moraš odkriti sam, če jih hočeš razumeti.

Ce si slep za svoje slabosti, si slep tudi za vrline bližnjega.

Cim bolj kričiš, da so v zmoti drugi, tem glasneje oznanjaš svojo zmototo.

Težko živi, kdor je nesebičen; če je pa sebičen, še težje žive ob njem drugi.

Ko se več ne bojiš smrti, življenje nima prave cene.

Cloveka dviga razum nad živali, včasih pa tudi samo srce.

GREV

Tam, kjer sonce zahaja ...

14

"Začel bom spet kot kovboj, tam, kjer sem pred šestimi leti nehal."

"Smešna ideja!... Povej mi, no, človek — koliko pa si že star?"

"Dva in trideset bom!"

"Hudirja — to ti pa ni videti!... Toda vseeno: zakaj bi igral vlogo ubogega kovboja, ko imaš vendar toliko denarja, da se lahko postaviš na lastne noge?"

"Imam že svoje vzroke — za zdaj ne vprašuj preveč... Tu, glej, je zapisan naslov mojih sorodnikov v Texasu. Tem pošli šest tisoč, če bi se meni kaj pripetilo."

"Da — kaj pa to pomeni?"

"Prav nič! Toda vsi smo nazadnje ljudje, in ti moraš vedeti, kaj je storiti, če..."

"No — in preostala tisečaka?"

"Crtana, moj stari fant!"

Sol Winter je tako zamišljeno migal z glavo, da se je Rock na ves glas zasmehal.

"Ne pač — se vendar tako hudo!" mu je bodreče dejal. "Prav nikakršnega namena nimam, zginiti s sveta — popolnoma napsproti. — Predvsem potrebujem zdaj najodličnejšo opremo in dva jezdna konja — najboljša, ki ju morem dobiti za ta denar."

"To bo takoj urejeno!" je zagotovil Sol, ki se je nalezel priatelje-veselosti, kar ga je pomirilo. "Najprej greva k meni domov jest. Moja stara bo vesela, če te pripeljem s seboj. Saj veš: zmeraj te je rada imela... Po kosilu greva k Leslieju, ta ima res lepe konje na prodaj. Počebno eden je — no, kaj takega se živ dan nisem videl. Dabb ga je hotel imeti, toda pri ceni se je razdrolo. Seveda, goro denarja zahteva Leslie — toda konj je tega vreden."

"Koliko pa hoče zanj?"

"Tri sto."

"Hudičat! — Najdražji konj, ki sem ga kdaj kupil, me je stal let petdeset."

"No — najprej si ga oglej, potem boš pa govoril!"

"Seveda... konč koncev mi pa zadošča en sam jezdni konj — za prtljago kupim kakšno poceni mrho. Odlično sedlo, vajete, ostroge in laso imam — česa mi je še treba? Kvečemu usnjen suknjič, odeji, šotorišče in morda nekaj samokresov!"

"Kaj pa boš z vso to ropotijo?"

"Napotil se bom na Sedlo Sončnega zahoda in se ponudil Gage-u Prestonu."

"Kot kaj? Kot kovboj?"

"Magari kot kravja dekla — če bi se že ne našlo kaj drugega!"

Tretje poglavje

Truman Rock ni spadal med tiste kovboje, ki so polagali vso pažnjo le na to, da je konj trdno obstal, se vzpel in odskočil — kar je vplivalo dekorativno in je jezdecu prinašalo slavo dobrega jahača. Ce je že prišlo do tega, je seveda jahal konja, kot treba, toda dajal je pri konju prednost lastnostim, ki jih ima le polnokrvna žival.

In ko je sedaj sedel na zidu, bingljal z nogami in opazoval najboljšega konja-belca iz Lesliejeve konjušnice, se je zamislil v prve čase svojega kovbojstva.

"No, True — sem kaj preveč rekli? Si že videl takega konja?" Brez besed je Rock odkimal.

Leslie, velik človek v jahalnih hlačah in visokih škornjih, je stal pod zidom.

"Zal, zadnje čase nisem imel prilike pečati se z njim!" je dejal in pokazal na konja. "Gibanja mu manjka!"

"Je že prav, Leslie!" mu je odgovoril Rock. "Žival kupim!"

"Me veseli! — Sicer mi je včeraj Dabb dejal, da se bo danes spet oglašil, da skleneva kupčijo — toda, pošteno povedano, rajši vidim, da on ne dobi mojega belca."

"Ste si v laseh z Dabbom? je vprašal Rock.

Leslie se je mrko zasmehal.

"Z njim? Jaz?... O, ne!"

"Ali niste rekli, da je Dabbova žena vsa neumna na tega konja?" se je vmes vtaknil Winter.

Nova koča pod „Kranjskim Triglavom“

Se nedokončani Dom pod Storžičem bo kmalu dobil daljnega soseda. PD Kranj je začelo graditi Dom vrhu Kališča, odkoder je krasen razgled po Gorenjski tja do Krima in Zasovskih hribov. Kranjski planinci so dali v zadnjih dveh letih že 24.000 prostovoljnih ur pri gradnji poti iz Mač do prostora, kjer naj bi stala nova koča in od tam do Bašeljskega sedla, odkoder so že navozili potreben pesek in kamenje. Letos so znosili iz doline na gradbišče 6500 kosov opeke in nekaj lesa, in sedaj so začeli kopati temelje. Stavba bo 16 m dolga in 11 m široka. Da bo imelo tu čim več turistov varno zavetje, bo Dom enonadstropen; imel bo zidano pritličje in leseno prvo nadstropje. Razen 8 sob s 24 ležišči bosta še dve skupni spalnici (moška in ženska s približno 60 ležišči).

Ker bo večji del gradbenega materiala

težko dostaviti na gradbišče, namerava PD Kranj zgraditi žičnico. Žičnico bodo kasneje uporabljali za prevoz živil in turistov. Zlasti prav bo prišla žičnica smučarjem. V okolici Kališča so namreč krasni smučarski tereni. Na Zaplati prav v ničemer ne ostajajo za onimi na Krvavcu. Kranjčani upajo, da bo Dom že naslednjo zimo odprt in tako končno uresničena želja, ki jo goji kranjsko planinsko društvo že 50 let.

Da bo PD Kranj lahko postavilo Dom, si je izposlovalo kredit. Vendar 600.000 din, na katere še čakajo, da jih banka izplača, ne bo zadost, zato namerava društvo izdati obveznice za brezobrestno posojilo, ki bodo izplačane po dveh letih. Obveznice bodo razdeljeni med svoje člane, ki jih je nad 3000, upajmo pa, da bodo med priložnostnimi planinci tudi naši ljudi, ki bodo prispevali h gradnji novega doma.

TE DENSKA KRONIKA

Pogorelo je gospodarsko poslopje — V Spodnjih Tenetišah je 1. septembra nastal požar na gospodarskem poslopu, ki je uničil 10.000 kg sena v skupni vrednosti 70.000 din. Požar je nastal zato, ker je 15 letni Savin Jože pasel v bližini živino ter si zakuril ogenj; potegnil pa je veter in začgal senik. Dobro bi bilo, pastirjem posvečati več pažnje in jih ne pustiti same, da počenjojo, kar hočejo, posebno če so mladoletni.

Tatovi sladkorja in žita spravljeni na varno. — Pretekli četrtek je bila odkrita na kranjski postaji tolpa tatov, ki so krali pri razkladanju blaga iz vagonov sladkor in pšenico. Vsi tatovi, ki so doslej pokradli velike količine omenjenega blaga, so bili izročeni sodnemu postopku, ki bo pokazal, kolikšno škodo so naredili. Ob tem bi obenem pripomnili, da vodstva podjetij, ki razkladajo pšenico vse premalo pažijo, kako opravljajo to delo njih delavci, kajti ti včasih pšenico neusmiljeno trosijo po tleh.

Izpred sodišča

Kaznovan za malomarnost do zadružnega pridelka. Te dni se je moral pred senatom okrajnega sodišča v Kranju zagovarjati 53 letni kmet-zadružnik Jenko Alojz iz Godeščice, ki je bil kriv primanjkljaja 2500 kg krompirja v zadružnem skladislu; kot klučar ga ni nadziral in ni ničesar ukrenil, da bi prišlo do pravilnega tehtanja pri izdajanju. Ta malomarnost do zadružnega pridelka ga je spravila na zatočno klop, kjer ga je sodišče spoznalo za krivega ter obsodilo na dva meseca zapora in 5000 din denarne kazni.

Napadel je člana davčne komisije. — Kaj vse si upajo ljudje hude krvi, je dokazal Prusnik Karel iz Predelj, ki je pred nedavnim, ko mu je prišel na dom član krajevne davčne komisije, da se pogovorita glede odmere davka, v prepisu letega zgrabil za prsa in vrat ter ga pahnil tak, da mu pri tem povzročil lažje telesne poškodbe. Sodišče ga je obsodilo na mesec dni zapora.

Spominski dneri

8. septembra 1900. — Rojen Miha Marinko, predsednik vlade LRS in sekretar CK KPS.
9. septembra 1942. — Na Gorenjskem padel Jože Gregorčič, komandant prve Gruppe odredov.
9. septembra 1943. — Sercerjeva in Gorenjska brigada zavzameta plavogradistično postojanko Grčarice in zajameta 126 plavogradistov.
10. septembra 1943. — Ustanovljena jugoslovanska vojna motnarica.

Dežurna služba

Od 8. septembra dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Bežek Josip, tel. 353. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

Letni kino „Partizan“ Kranj: 5. do 7. septembra ameriški film „Morski volk“; 8. do 10. septembra ameriški film „Zena s trojnim življenjem“.

„Storžič“ Kranj: 6. do 11. septembra ameriški film „Morski volk“; 12. do 17. septembra avstrijski film „Očarljivi goljuf“.

„Svoboda“ Stražišče: 7. do 10. septembra ameriški film „Zaradi njega“.

Skofja Loka: 14. in 15. septembra angleški film „Nevesta na prodaj“.

Gorenjski osat

Poštenc sem se oddahnil, ko so začeli 1. septembra končno tudi v Kranju prodajati kruh brez kart. Doslej sem bil namreč žrtve — kruha. Vsako popoldne si me srečaval v ljubljanskih pekarnah, dokler nisem imel polne mreže struc. Zjutraj, po prihodu v Kranj, sem jih še pred službo razpečal (seveda brez zaslужarskih tendenc). Bolj ko je šlo proti koncu meseca, težja je bila mreža. Srečanja z znanci v Kranju sem se močno bal. Vsako srečanje je pomenilo 1 kg težjo mrežo prihodnje jutro...

Strahu pa sedaj še ni konec, kajti ljubljanski kruh „v prosti“ je bolj bel kakor kranjski. Ljudje si šepetajo, da v mlini ne bo nekaj v redu, ker imajo mlinarji okoli sebe preveč takih prijateljev, ki „obrajtajo“ bel kruh. Ce je to res, ne vem. Prišezem pa, da so v Ljubljani žemlje po 5 din, v Kranju pa po 7 dinarjev. Prišezem tudi, da jih v ljubljanskih kavarnah prodajajo po istih cenah kakor v pekarnah, v kranjski „Evropi“ pa so 1 din dražje, kakor pri peku. Kaj lahko se terej zgodi, da svoje neplačane funkcije še ne bom razrešen. Ce bo Kranj v tem pogledu le prikoracal do Ljubljane, pa me utegnete nekega jutra zagledati s kango v roki. Mor-

Tržič: 7. do 11. septembra ameriški film „Ples na vodi“.

Mali oglasi

Popravljam, izdelujem in brusim ogleda vseh vrst. Kristalija — Velikonja Slavko, Kranj, Tavčarjeva 32.

Polovico hiše v Stražišču zamenjam za gradbeni material. — Zupan Angela, Stražišče 319.

Preklicujem izgubljeno spričevalo III. razreda gimnazije v Kranju na ime Cej Janko za neveljavno.

Sprejmem v delo navadno in umetno pletenje ter šivanje bordur in gobelinov. Naslov v upravi lista.

Objave

ZAMENJAVA STARIH INDUSTRIJSKIH NAKAZNIC

Poverjeništvo za blagovni promet MLO Kranj mesto sporoča, da je z 31. avgustom t. l. prenehala trgovska mreža spremenjati industrijske bone iz IV. tromesečja 1950 in I. tromesečja 1951 (trdeči tisk). Te industrijske nakaznice je treba v tku meseca septembra zamenjati za nove denarne bone. V zamenjavo pa jih je predložiti tam, kjer so bili izdani. Izjema je samo v primeru menjave službenega mesta ali preselitev. Potrošniki, ki niso več v službenem razmerju, izvršijo zamenjavo na kvartu ali KLO. Delavci in uslužbenci predložijo industrijske nakaznice ali odrezke v zamenjavo svojemu podjetju ali ustanovi, družinski člani pa svojemu kvartu in KLO. Roki za to zamenjavo so slediči: Kvarti (tereni) najkasneje do 20. septembra 1951: velika podjetja najkasneje do 20. septembra; manjša podjetja najkasneje do 11. septembra 1951. Opozorjamo, da se morajo gojniti rokovi potrošniki točno držati, da bo Narodna banka lahko pravočasno zaključila zamenjavo.

Z OKRAJNE PARTIJSKE KONFERENCE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Razprava o obeh poročilih je trajala nad tri ure. Udeležili so se številni delegati. Razpravljali so o slabostih in težavah v osnovnih partijskih organizacijah, kakšen mora biti komunist, o pomoči in dvigu našega zadružništva, o potrebi neprestanega boja za popolnost v partijskih vrstah itd.

Med razpravo je spregovorila tudi tovarišica Lidija Sentjurčevna, ki je dejala, da lahko smatramo poglabljanje ljudske demokracije za dokaz moči, ki nam je ne morejo oporeči naši največji sovražniki. Kominform nas je ekonomsko blokiral, da bi nas zasužnjl, toda mi smo to blokado uspešno predrlj. Naš petletni plan bo v glavnem pravočasno izpolnjen in tudi presežen. Le v kapitalni izgradnji je podaljšan za eno leto. To je odgovor našega delovnega ljudstva na njihove podle namere agresivne politike. Poudarila je potrebo nehnega študija ter čistosti v Partiji. Med člani je treba ustvariti globoko medsebojno zaupanje, da si drug drugemu župajo svoje težave in slabosti. Medsebojno zaupanje ustvarja teklene vezi tovarištva.

Konferenca je izvolila v novi okrajni komite 35 članov. Na čelu je spet tov. Molek Jože, dosedanji sekretar, ki jo poznan kot neizkušen borec za pravice delovnega ljudstva.

Na podlagi razprave in poročil je sprejela konferenca sklepe, ki jih bo novi okrajni komite uresničil.

....FIZKULTURA IN ŠPORT

DVE ZMAGI KRAJSKIH KEGLJAČEV

25. avgusta je gostoval v Kranju KK „Poštar“ iz Ljubljane in nastopil proti domaćemu KK „Kranj“. V vsaki ekipi je bilo po 10 igralcev. Zaslужeno so zmagali domači z rezultatom 231:185.

V nedeljo 26. t. m. pa so prišli v Kranj kegljači iz Radovljice, da vrnejo obisk Kranjčanom, ki so gostovali prejšnjo nedeljo pri njih. Tudi to srečanje so domači odločili v svojo korist. Rezultat 141:114 govori o precejšnji premoči Kranja. Nastopilo je po 6 igralcev na vsaki strani.

Oba dvoboja sta bila na novem kegljišču KK Kranj v Domu JA. Skoda, da je prostor tako majhen in za gledalce plemalo prostora. Oba zmagi Kranjčanov sta dokaz, da so v Kranju kegljači pričeli resno delati. Upamo, da bomo slišali še marsikatero pojavljanje o njih.

TRIJE USPEŠNI NASTOPI NAMIZNOTENIŠKIH IGRALCEV ŽELEZNICA V ZAGREBU IN SARAJEVU

Prejšnji mesec so kranjski namiznoteniški igralci dosegli dva pomembna uspeha. Na turneji skozi Zagreb, Sarajevo in Dubrovnik so zmagali v vseh treh srečanjih. Zelo pomembna je zmaga nad Slovobo iz Zagreba (5:2). Pripomnimo naj, da je Slovoda v letošnjem prvem delu zvezne lige zasedla 1. mesto v B-skupini. V postavi Kranjčanov je bil najuspešnejši Ahačič, ki je premagal vse tri nasprotnike, med njimi tudi državnega prvaka II. razreda za 1. 1950 Rendulčiča.

V Sarajevu so Kranjčani zmagali na troboju s „Sarajevom“ in „Trinajstom majem“.

STOPILI JI BODO NA PRSTE

Zadružnica Marija Polajnarjeva iz KDZ Stara Loka čudno pojmuje zadružno lastnino. Na chišnici je poleg svoje krave redila tudi dve zadružni, od katerih bi morala oddajati mleko zadružni. Ves čas pa se je izgovarjala, da kravi nimata mleka. Kadarsko je predsednik zadruge opomnil, naj spremeni svoj odnos do zadružne imovine, ga je odganjala s ploho žaljivk. Instruktor za živinoreje s Sklada za mehanizacijo KDZ Kranj je med kontrolo ugotovil, da namolze Polajnarjeva samo zvezčer 5 litrov mleka, zjutraj in opoldne pa najmanj 7 litrov. Polajnarjeva je tako oškodovala zadružno v 8 mesecih za 2852 litrov mleka v vrednosti 56.056 din. Sklad za mehanizacijo je predal stvar javnemu tožilstvu.

VAŽNE OLAJŠAVE ZA INVALIDSKIE DRUŽINSKE UPRAVIČENCE

Z odlokom Sveta za promet in Zvezne vlade FLRJ v sporazumu z Ministrstvom financ FLRJ pod GDŽ št. 14720/51 je odobrena enkrat letno znižana vožnja na železnicah in ladjah družinskim invalidskim upravičencem, staršem, staremu očetu in starici materi, vdovom in sirotom, ki so jim priznane invalidske pravice s pravomočnimi cedulami invalidskih komisij. Ako je več oseb, uživalcev invalidskih pravic po isti osebi, pripada pravica do popusta samo enemu uživalcu. Izjema je, če uživalci invalidskih pravic živijo ločeno in po sami odločbi uživajo ločeno invalidske pravice; takrat lahko to pravico uživa še ena oseba od uživalcev, ki živijo ločeno.

Se ena znižana vožnja pa je dovoljena uživalcem, katerih padli niso pokopani na teritoriju njihovega bivanja.

V prvem primeru uživalec lahko dvigne objavo osebno ali po pooblaščencu pri OLO Kranj-okolica, pri Svetu za socialno skrbstvo ali pri invalidskem referentu s predložitvijo invalidske izplačilne knjižice ali pravomočne odločbe IK. V drugem primeru je treba poleg navedenega predložiti potrdilo pristojnega MLO ali KLO, da padli ni pokopan na teritoriju uživalčevega bivališča in kje je pokopan. Poleg na OLO prejetje objave za 75 odstotno znižano vožnjo mora uživalec imeti pri uporabi vožnje tudi osebno izkaznico.

Svet za socialno skrbstvo OLO Kranj-okolica

Nova trgovina usnja in čevljarskih potrebščin

NA KOROŠKI CESTI V BIVŠI TRGOVINI Z USNJEM RABIČ.

Imamo na razpolago vsakevrstno usnje in vse čevljarske potrebščine. Obiščite nas, postregli vas bomo dobro!

MESTNI MAGAZIN, KRAJN

KINO PODJETJE KRAJN

Letni kino „Partizan“ v Stražišči dolini, „Storžič“ v Kranju in „Svoboda“ v Stražišču

nudi svojim obiskovalcem najboljše celovečerne umetniške filme in najcenejše kulturno razvedrilo.

Predstave v „Partizanu“ ed. 5. septembra dalje ob 19.30 ur; v „Storžiču“ od 1. oktobra dalje ob 16., 18. in 20. ur in po nedeljah ob 16., 18. in 20. ur. Na letnem kinu je v sobotah in nedeljah tudi prosta zabava z začetkom ob 16. uri in po predstavi ob 22. uri. Vabljeni vši!